

Regels en Richtlijnen Examencommissie Faculteit der Sociale en Geesteswetenschappen 2026-2027, School der Sociale Wetenschappen

1.	Toepassingsgebied	2
2.	Algemeen	2
3.	Samenstelling van de examencommissie	2
4.	Taken van de examencommissie	2
5.	Werkwijze van de examencommissie	3
6.	Vragen en opgaven, stof en duur van tentamens	5
7.	Nadere regels voor het herkansen van tentamens en schriftelijke opdrachten	5
8.	Afnemen tentamen op andere wijze	6
9.	Orde tijdens de afname van schriftelijke tentamens	6
10.	Surveillance bij schriftelijke tentamens	7
11.	Mondeling tentamen	8
12.	Inzage en nabespreking	8
13.	Registratie van de uitslag van tentamens	9
14.	De beoordeling van tentamens	9
15.	Judicium cum laude	10
16.	Goedkeuring keuzeruimte en extra onderwijsonderdelen	11
17.	Vrijstelling en vervangende opdracht	11
18.	Afwijkingen van de reguliere programma's	12
19.	Afstuderen	12
20.	Getuigschrift en verklaring	13
21.	Fraude bij examens en tentamens	13
22.	Procedure en sancties	14
23.	Sanctionering bij online proctoring tentamens	15
24.	Onregelmatigheden	15
25.	Bewaartermijnen	15
26.	Jaarverslag	15
27.	Wijzigingen van deze regels en richtlijnen	15
28.	Hardheidsclausule	15
29.	Niet-voorzien gevallen	16
30.	Inwerkingtreding	16

Bijlagen School der Sociale Wetenschappen

Bijlage 1:	Regeling aanwijzing examinatoren FSG	17
Bijlage 2:	VU Tentamenregeling	19
Bijlage 3:	Beleidslijn examencommissie bij behandeling van verzoeken studenten om een extra herkansing van een SSW-tentamen	23
Bijlage 4:	Regels voor een vrij bachelorprogramma SSW	25
Bijlage 5:	Memo fraudebeleid SSW	27
Bijlage 6:	Beleid inzake de mogelijke inzet van student-assistenten en STuKO's bij de toetsing SSW	32
Bijlage 7:	Online inzage bij MC-tentamens	33

1. Toepassingsgebied

De regels, zoals bedoeld in artikel 7.12b, derde lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), worden vastgesteld door de examencommissie en worden aangeduid als Regels en Richtlijnen examencommissie. Deze Regels en Richtlijnen zijn van toepassing op de tentamens en examens in de bachelor- en masteropleidingen en premasterprogramma's van de faculteit. Deze regeling is van toepassing op een ieder die de opleiding of het premasterprogramma in dit studiejaar volgt, ongeacht het moment waarop diegene de opleiding of het premasterprogramma is begonnen.

2. Algemeen

1. De begrippen die in de Onderwijs- en examenregeling (OER) worden gebruikt, zijn ook van toepassing op deze regeling. De overige begrippen hebben de betekenis die de WHW daaraan toekent.
2. In het geval een bepaling in deze regeling in strijd is met een bepaling uit de voor de betreffende opleiding geldende OER, geldt de bepaling uit de OER.

3. Samenstelling van de examencommissie

1. De Examencommissie FSG bestaat uit een centrale facultaire examencommissie, een kamer voor elk van de drie Scholen in de faculteit, een kamer voor de opleiding PPE én een subcommissie Toetsing. De inrichting van en taakverdeling binnen de Examencommissie FSG is nog in ontwikkeling. Zolang hierover nog geen definitieve besluitvorming heeft plaatsgevonden, fungeren de diverse kamers en subcommissies nog zoals ze deden in studiejaar 2025-2026.
2. De centrale examencommissie telt ten minste één extern (niet van FSG afkomstig) lid.
3. De voorzitter is belast met de dagelijkse gang van zaken van de examencommissie. Hij wijst een van de andere leden aan om hem te vervangen bij zijn afwezigheid.
4. Een lid van de examencommissie wordt voor drie jaar benoemd en kan worden herbenoemd.

4. Taken van de examencommissie

De taken van de examencommissie zijn geregeld in de wet. Hiertoe behoort in elk geval het vaststellen van regels over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, en het nemen van maatregelen met betrekking tot:

- het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een student¹ voldoet aan de voorwaarden die de OER stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad;
- het borgen van de kwaliteit van tentamens en examens;
- het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de OER om de uitslag van de tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen;
- het verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van een of meer tentamens;
- het instellen van een onderzoek na de melding van verdenking van door de student gepleegde fraude en het bepalen van de strafmaat voor fraude;

¹ Met student wordt studerende (m/v/x) bedoeld.

- het aanwijzen van examinatoren voor het afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan. Zie bijlage 1 voor de Regeling aanwijzing examinatoren;
- het uitreiken van het getuigschrift, met daaraan toegevoegd het diplomasupplement, ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd;
- het verlenen van toestemming aan een student om een vrij bachelorprogramma te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad;
- het uitreiken van een verklaring van behaalde tentamens aan degene die één of meer vakken met goed gevolg heeft afgerond maar aan wie niet een getuigschrift kan worden uitgereikt;
- het in bijzondere gevallen bepalen dat van de in de OER vastgestelde toetsvorm kan worden afgeweken;
- het verlenen van toestemming aan studenten conform de desbetreffende artikelen in de OER om:
 - af te wijken van de vorm waarin een (deel)tentamen wordt afgenomen
 - een mondeling tentamen in een niet-openbare zitting af te leggen
 - keuzevakken te volgen
 - een (deel)tentamen in een andere taal dan de instructietaal dan wel de door de docent aangegeven taal af te leggen;
- het aanpassen van de wijze waarop (deel)tentamens worden afgenomen in verband met een lichamelijke of zintuiglijke beperking;
- het verlengen van de beperkte geldigheidsduur van een tentamen of vrijstelling, als een student daarom gemotiveerd verzoekt. De examencommissie kan besluiten verlenging van de geldigheid slechts toe te staan nadat de verzoeker een aanvullend tentamen van de desbetreffende stof met goed gevolg heeft afgelegd;
- het op verzoek van een student beoordelen van aanvragen voor geheimhouding van publicatie van de bachelorthesis of masterthesis, conform de daartoe gestelde bepalingen in de eindwerkregelingen bachelor en master FSG;
- het op verzoek van de thesisbegeleider benoemen van een derde beoordelaar, conform het desbetreffende artikel in de eindwerkregelingen bachelor en master FSG;
- het jaarlijks opstellen van een verslag van haar werkzaamheden.

5. Werkwijze van de examencommissie

1. De examencommissie FSG vergadert in de regel zes keer per jaar of wanneer de voorzitter dit nodig vindt.
2. Het ambtelijk secretariaat van de examencommissie berust bij het onderwijsbureau.
3. De studieadviseur kan als adviseur van de examencommissie optreden betreffende verzoeken van studenten.
4. De examencommissie kan voor taken een mandaat verlenen aan één lid, aan meer leden, aan een subcommissie, kamer, aan examinatoren, aan de ambtelijk secretaris en aan het onderwijsbureau.
5. De ambtelijk secretaris van de examencommissie heeft het mandaat voor het:
 - A. aanpassen van de wijze waarop (deel)tentamens worden afgenomen in verband met een lichamelijke of zintuiglijke beperking;
 - B. op schriftelijk verzoek van de student afgeven van een dossierverklaring van met goed gevolg afgelegde tentamens in het geval de student geen getuigschrift krijgt;

- C. geven van toestemming tot het volgen van keuzevakken en het verlenen van vrijstellingen en/of substituties conform eerdere besluitvorming;
 - D. behandelen van wijzigingen in een vrij bachelorprogramma conform eerdere besluitvorming;
6. Bij een verzoek of klacht waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, geschiedt behandeling buiten aanwezigheid van het betrokken lid indien anders een onpartijdige behandeling onvoldoende gegarandeerd is.
 7. Een verzoek of klacht dient altijd duidelijk te zijn omschreven en voorzien van een concrete onderbouwing. Is daarvan geen sprake, dan wordt de student in de gelegenheid gesteld om in tweede instantie alsnog een heldere omschrijving en/of concrete onderbouwing van het verzoek of de klacht te geven. Maakt de student geen of in onvoldoende mate gebruik van de aldus geboden gelegenheid om het verzoek of de klacht aan te vullen, dan kan de examencommissie besluiten om het verzoek of de klacht niet-ontvankelijk te verklaren. Na ontvangst van een verzoek of klacht legt de examencommissie deze in beginsel voor aan de desbetreffende docent of examiner voor diens onderbouwde reactie op het verzoek of de klacht.
 8. De examencommissie neemt een beslissing bij voorkeur binnen 20 werkdagen maar uiterlijk binnen 30 werkdagen na ontvangst van een verzoekschrift of klaagschrift. De examencommissie kan om dwingende redenen de beslissing verdagen en doet hiervan schriftelijk mededeling aan belanghebbenden.
 9. De examencommissie bakent haar bevoegdheden zo veel mogelijk nader af door beleidsregels te formuleren omtrent de wijze waarop ze van haar bevoegdheden gebruik maakt. De beleidsregels hebben onder andere betrekking op het eventueel toekennen van extra tentamengelegenheden (zie bijlage 3 voor de beleidsregels bij SSW).
 10. De student die buiten de eigen school een vak volgt in het kader van de opleiding, wendt zich met een verzoek om een extra tentamenlegenschap voor dat vak tot de examencommissie van de opleiding waartoe het vak behoort.
 11. Indien een student een vak aan een andere school/faculteit volgt, geldt bij een vermoeden van fraude het volgende. De examencommissie van de opleiding waartoe het vak behoort, onderzoekt het vermoeden van fraude door de student. Van haar bevindingen wordt de examencommissie van de opleiding die de student volgt, op de hoogte gesteld. Deze laatste examencommissie bepaalt of sprake is van fraude en, zo ja, welke maatregel aan de student wordt opgelegd.
 12. Indien de betrokken examencommissies beide bevoegd zijn met betrekking tot de onderwerpen, genoemd in de leden 10 en 11, bepalen de examencommissies in gezamenlijk overleg welk besluit wordt genomen.
 13. Voor zover de besluitvorming van de examencommissie een belangenafweging vergt, wordt rekening gehouden met onder meer de volgende belangen:
 - A. het behoud van kwaliteits- en selectie-eisen van een examen of tentamen;
 - B. doelmatigheidseisen: het streven om ernstige studievertraging voor studenten, alsmede een (te) grote extra werkbelasting voor docenten of de opleiding te voorkomen. Bij de beoordeling wordt meegenomen dat de inspanningen voor de opleiding niet buitenproportioneel dienen te zijn.
 - C. Mildheid: de examencommissie betracht mildheid ten opzichte van studenten die door bijzondere omstandigheden buiten hun schuld studievertraging hebben opgelopen.

6. Vragen en opgaven, stof en duur van tentamens

1. De vragen en opgaven van de tentamens gaan de tevoren bekend gemaakte tentamenstof niet te buiten. Deze tentamenstof wordt voor de aanvang van het onderwijs dat op het tentamen voorbereidt, in hoofdzaak bekend gemaakt via Canvas. Uiterlijk een maand voor het afnemen van het tentamen wordt de precieze omvang van de stof definitief bekend gemaakt. Deze tentamenstof kan onder meer bestaan uit de verplichte literatuur, collegeslides en de informatie van de docent tijdens de colleges. In het geval van een open boek-tentamen moeten de artikelen die door de docent gedurende de cursus online zijn gezet, beschikbaar zijn op het moment dat het tentamen wordt afgenomen.
2. Het is studenten niet toegestaan om (deel-)tentamenopgaven mee te nemen na afloop van een tentamen. De examinerator kan bepalen of die het tentamen wel of niet beschikbaar stelt.
3. Indien de student het tentamen aflegt in een ander studiejaar dan waarin die het betreffende vak heeft gevolgd, geldt als tentamenstof de stof die in het studiejaar waarin die het tentamen aflegt, is vastgesteld, tenzij de examencommissie op verzoek van de examinerator en/of de student anders bepaalt.
4. De duur van elk tentamen is zodanig dat de student redelijkerwijs voldoende tijd heeft om de vragen te beantwoorden. Schriftelijke tentamens duren maximaal 2 uur en 45 minuten, tenzij de examencommissie anders besluit op verzoek van de examinerator. Voor take-home-tentamens kan hiervan worden afgeweken. Voor studenten met een functiebeperking kan de tentamenduur worden verlengd.

7. Nadere regels voor het herkansen van tentamens en schriftelijke opdrachten

1. Zowel een voldoende als een onvoldoende eindbeoordeling kan worden herkanst. De laatste beoordeling geldt, waarbij een No Show (NS) niet geldt als een beoordeling. Bij een voldoende resultaat voor een thesis is geen herkansing mogelijk.
2. Evenals bij de beoordeling van de eerste gelegenheid van een groepsopdracht kan bij de beoordeling van de herkanste versie ervan worden gedifferentieerd naar individuele studenten.
3. De groepsopdracht kan door de volledige groep of door één of meer groepsleden worden herkanst.
4. Alleen groepsleden die aan de herkansing van de groepsopdracht hebben deelgenomen, ontvangen een resultaat voor de herkansing. Studenten die niet aan de herkansing hebben deelgenomen, behouden hun cijfer van de eerste gelegenheid.
5. Bij het herkansen van een schriftelijke opdracht kiest een examinerator (bij voorkeur de cursuscoördinator) voor één van de volgende twee mogelijkheden:
 - A. De herkansing behelst het maken van (een) nieuwe opdracht(en);
 - B. De herkansing houdt het verbeteren van de beoordeelde schriftelijke opdracht in. In dat geval kan de examinerator een maximum aan het te behalen cijfer stellen.De examinerator geeft bij aanvang van de cursus in de studiehandleiding op Canvas aan welke mogelijkheid (A of B) geldt voor de cursus.
6. Voor de herkansing van de thesis geldt alleen de in het vorige lid 5B genoemde mogelijkheid van verbetering, met dien verstande dat er geen maximum aan het te behalen cijfer kan worden gesteld.
7. In het geval van deeltentamens en/of schriftelijke deelopdrachten vindt de herkansing plaats op een van de volgende twee manieren:

- A. door middel van één hertentamen dat de stof dekt van alle deelttentamens en/of deelopdrachten en daarmee het eindcijfer voor 100% bepaalt;
- B. door middel van het afzonderlijk herkansen van elk(e) deelttentamen en/of deelopdracht óf door middel van het afzonderlijk herkansen van enkele deelttentamens en/of deelopdrachten tezamen.

De examinerator geeft bij aanvang van de cursus in de studiehandleiding op Canvas aan hoe deelttentamens en/of deelopdrachten worden herkanst (optie A of B).

- 8. De herkansing van een take-home tentamen wordt op een VU-tentamenlocatie afgenomen in verband met een verhoogde kans op fraude (bijv. identiteitsfraude).
- 9. Alleen een volledige cursus kan als practicum worden aangemerkt. Als een onderdeel van de toetsing van een cursus een praktische opdracht betreft, dan zal er voor dat onderdeel een herkansingsmogelijkheid moeten zijn in de vorm van vervangende toetsing die gelijke leerdoelen toetst als de praktische opdracht.

8. Afnemen tentamen op andere wijze

- 1. De examencommissie kan op verzoek van een examinerator bepalen dat het tentamen op een andere wijze dan in de studiegids is bepaald, wordt afgenomen.
- 2. Op een gemotiveerd verzoek van een individuele student kan de examencommissie toestaan dat bij die student een tentamen op een andere wijze dan in de studiegids is bepaald, wordt afgenomen. In het verzoek toont de student aan dat het afleggen van het tentamen op reguliere wijze door diens bijzondere omstandigheden een onevenredige belasting is. Het besluit over een eventuele andere toetsvorm neemt de examencommissie na overleg met de examinerator van het vak.

9. Orde tijdens de afname van schriftelijke tentamens

- 1. In geval van fysiek afgenomen tentamens geldt de VU-Tentamenregeling zowel bij tentamens in de centraal ondersteunde tentamenruimtes als bij tentamens in de facultaire tentamenruimtes. Zie Bijlage 2 voor deze Tentamenregeling.
- 2. VasVU studenten mogen tijdens hun eerste jaar van inschrijving in een Nederlandstalige bacheloropleiding bij schriftelijke (deel)tentamens gebruik maken van een door de examinerator/surveillant gecontroleerd woordenboek. Ook hebben zij gedurende de eerste twee jaar van inschrijving recht op extra tentamentijd. Hiertoe dienen zij tijdig een verzoek in te dienen bij de examencommissie.
- 3. Het gebruik van een fysiek woordenboek tijdens een tentamen is vanwege een verhoogde kans op fraude niet toegestaan. Een examinerator kan wel beslissen om één of enkele vooraf gecontroleerde woordenboeken voor in de tentamenzaal te leggen, zodat een student die desgewenst kan raadplegen.
- 4. Studenten die twee (her)tentamens in het kader van hun opleiding op dezelfde dag en tijd hebben, krijgen de gelegenheid om die samenvallende (her)tentamens na elkaar te maken zolang het vakken van de eigen School zijn. Studenten moeten een verzoek hiertoe uiterlijk drie weken voor het (her)tentamen indienen bij de examencommissie via het online formulier op VU.nl.
- 5. Lid 4 geldt ook voor samenvallende tentamens van studenten die tegelijkertijd voor twee studies aan de VU zijn ingeschreven en deze studies actief volgen. Het gaat hier om interfacultaire studietoelagen. Deze voorziening kan alleen worden aangeboden als de andere faculteit bereid is hieraan mee te werken.

6. In geval van een fysiek afgenomen (her)tentamen is de student verplicht de aanwijzingen van examinerator en surveillant(en) op te volgen. Weigering om die aanwijzingen op te volgen of anderszins storend gedrag kan ertoe leiden dat de examinerator de student uitsluit van verdere deelname aan het (her)tentamen.
7. In geval van een online afgenomen (her)tentamen is de student verplicht gehoor te geven aan de aanwijzingen die de examinerator voorafgaand aan het tentamen op Canvas heeft gepubliceerd of van tevoren anderszins aan studenten kenbaar heeft gemaakt, aan de aanwijzingen die de examinerator tijdens het tentamen geeft, en – indien sprake is van online proctoring – aan de algemene aanwijzingen die op de VU-website staan over deze vorm van online toezicht.
8. Indien de student de onder lid 6 en 7 bedoelde aanwijzingen in onvoldoende mate heeft opgevolgd, kan de examencommissie besluiten het (her)tentamen ongeldig te verklaren en de student eventueel een aanvullende sanctie op te leggen.

10. Surveillance bij schriftelijke tentamens

1. In geval van fysiek afgenomen tentamens op een VU-tentamenlocatie geldt artikel 7 van de in Bijlage 2 bijgevoegde VU-Tentamenregeling. Voornoemd artikel is van toepassing op de surveillance bij zowel tentamens in de centraal ondersteunde tentamenruimtes (o.a. RAI en Emergohal) als tentamens in de facultaire tentamenruimtes.
2. In geval van fysiek afgenomen tentamens op een VU-tentamenlocatie geldt als richtlijn voor het aantal surveillanten per (deel)tentamen in een facultair ondersteunde tentamenruimte:
 - A. Als het tentamen in één zaal plaatsvindt, is er behalve een examinerator van het betreffende vak ook een externe surveillant (afkomstig van bijvoorbeeld een uitzendbureau) aanwezig;
 - B. Als het tentamen in meerdere zalen plaatsvindt, zijn er in elke zaal minimaal twee surveillanten aanwezig, zodat de examinerator van het betreffende vak in de gelegenheid is een rondgang langs de tentamenzalen te maken;
 - C. Ongeacht het aantal zalen waarin het tentamen plaatsvindt, is er minimaal één externe surveillant per 50 studenten beschikbaar, waarbij geldt dat bijvoorbeeld bij 51, 101 en 151 studenten respectievelijk minimaal twee, drie en vier externe surveillanten aanwezig zijn.
3. In geval van fysiek afgenomen (her)tentamens op een VU-tentamenlocatie geldt voor de examinerator/docent het volgende:
 - A. De examinerator/docent van het vak is een half uur voor de start van het tentamen aanwezig, zodat die de aanwezige surveillant(en) kan instrueren;
 - B. De examinerator/docent is vervolgens in ieder geval tijdens het eerste half uur én het laatste half uur van het (her)tentamen aanwezig. Bij digitale tentamens hoeft de examinerator/docent niet tijdens het laatste half uur aanwezig te zijn, omdat hier geen tentamenuitwerkingen en eventueel tentamenopgaven ingenomen hoeven te worden. In de tussentijd is de examinerator/docent telefonisch bereikbaar voor de surveillant(en). Als de examinerator/docent door overmacht verhinderd is bij het (her)tentamen aanwezig te zijn, dan zorgt die dat een collega (examinerator, docent, promovendus) hem/haar vervangt. De vervanger mag in geen geval een student-assistent zijn;

- C. De docent/examinator kan zich slechts dan laten vervangen door een collega als het (her)tentamen zodanig is opgesteld dat het geen enkele inhoudelijke toelichting tijdens het afnemen van het tentamen behoeft.
 - D. De verplichting van de docent/examinator om voorafgaand aan en tijdens een gedeelte van de tentamenaafname aanwezig te zijn en bij verhindering voor vervanging te zorgen, geldt niet bij de eventuele extra tentamengelegenheid waarbij een of meer studenten de mogelijkheid wordt geboden om het enige nog niet behaalde vak van hun opleiding alsnog te behalen in het lopende studiejaar.
4. In geval van online afgenomen (her)tentamens die niet op een VU-tentamenlocatie plaatsvinden, moet de docent/examinator – of een door hem of haar aangewezen vervanger – telefonisch en per email bereikbaar zijn voor het ondersteuningsteam van Testvision, dan wel voor de studenten als het om een online take home tentamen via Canvas gaat. Deze bereikbaarheid duurt vanaf een kwartier vóór de start van het tentamen tot een kwartier na afloop ervan.

11. Mondeling tentamen

- 1. De student moet zich bij aanvang van het mondeling tentamen identificeren bij de docent/examinator.
- 2. Mondeling wordt niet meer dan één student tegelijk getentamineerd, tenzij in de studiehandleiding voor de desbetreffende onderwijseenheid anders is bepaald.
- 3. De examencommissie kan beslissen dat er een of meer personen op uitnodiging van examinerator of student aanwezig is/zijn bij het mondelinge tentamen.
- 4. Bij het afnemen van een mondeling (her)tentamen (op locatie of online) is een tweede docent aanwezig, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald. Een tweede docent hoeft niet aanwezig te zijn als er een geluidsopname van het (her)tentamen wordt gemaakt. De geluidsopname moet minstens twee maanden worden bewaard na afloop van het studiejaar waarin het mondeling tentamen is afgenomen.

12. Inzage en nabespreking

- 1. Indien een student buiten diens schuld (bijvoorbeeld door ziekte of onderwijsverplichting) tijdens de daarvoor geboden gelegenheid verhinderd was kennis te nemen van het beoordeelde werk, wordt de student een alternatieve mogelijkheid geboden. De examinerator bepaalt datum en tijd van die alternatieve mogelijkheid.
- 2. Een opleiding kan een eigen inzagereglement hebben, zie bijvoorbeeld het inzagereglement van de opleiding Communicatiewetenschap, dat in deel B van de OER CW genoemd wordt. Bij eventuele tegenstrijdigheden tussen de onderhavige Regels en Richtlijnen examencommissie en het eigen inzagereglement van een opleiding geldt het inzagereglement. Bij een eventuele online inzage van een mc-tentamen bij SSW geldt het gestelde in bijlage 7.
- 3. Indien een student zich met een klacht of beroep ten aanzien van de wijze waarop diens werk is beoordeeld, tot respectievelijk de examencommissie of het College van Beroep voor de Examens heeft gewend, wordt de student op diens verzoek een kopie van het beoordeelde werk verstrekt. De kopie wordt verstrekt onder de voorwaarde van geheimhouding. Indien de student de geheimhoudingsplicht schendt, wordt dit beschouwd als het plegen van fraude.

13. Registratie van de uitslag van tentamens

1. De uitslag van tentamens wordt geregistreerd en gevalideerd door de examiner onder eindverantwoordelijkheid van het onderwijsbureau van FSG.
2. Als er één examiner voor een onderwijsonderdeel is aangewezen, dan is de opleidingscoördinator van de opleiding waartoe het onderdeel behoort, de tweede/vervangende examiner. Mocht de opleidingscoördinator niet als examiner bevoegd zijn, dan fungeert de opleidingsdirecteur als tweede/vervangende examiner.
3. De beoordelingen van de tentamens van de bacheloropleidingen moeten uiterlijk 20 augustus ingeleverd zijn bij het onderwijsbureau.
4. De student kan kennisnemen van de beoordeling via het studenteninformatiesysteem door middel van een beveiligde toegang.
5. Indien de student om gewichtige redenen een aparte verklaring over de tentamenuitslag wenst, wordt deze verstrekt.
6. De student kan beroep aantekenen bij het College van Beroep voor de Examens tegen de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen. Dit beroep moet digitaal en binnen zes weken na de dag van bekendmaking van de beoordeling worden ingediend. Voor verdere informatie, zie het hoofdstuk Rechtsbescherming in het Studentenstatuut van de VU.

14. De beoordeling van tentamens

1. Een onderwijsonderdeel wordt afgesloten met een tentamen waaraan een eindcijfer of symbool (voldaan/niet voldaan, goed/voldoende/onvoldoende, of een andere kwalificatie) wordt toegekend.
2. Indien een onderwijsonderdeel deeltentamens en/of deelopdrachten kent, wordt bij aanvang van het onderdeel door de examiner via Canvas bekend gemaakt hoe de deeltijfers ten opzichte van elkaar gewogen worden bij de vaststelling van het eindcijfer.
3. Deeltijfers worden uitgedrukt op een schaal van 1 tot en met 10 met maximaal één decimaal achter de komma.
4. Eindcijfers worden uitgedrukt in hele (bijv. een 7,0) of halve cijfers (bijv. een 7,5), behalve tussen de 5 en de 6 (er kan dus geen 5,5 als eindcijfer worden toegekend, zie lid 6);
5. Bij de vaststelling van het eindcijfer gelden de volgende afrondingsregels: minder dan 0,25 naar beneden; 0,25 tot 0,75 naar 0,5; vanaf 0,75 naar boven. Dat betekent bijvoorbeeld dat een 6,24 een 6 wordt; een 6,74 wordt een 6,5; en een 6,75 wordt een 7.
6. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid, wordt, indien de beoordeling hoger is dan het eindcijfer 5, maar lager dan het eindcijfer 6, het eindcijfer vastgesteld in hele punten. De eindcijfers van 5,01 tot en met 5,49 worden afgerond naar een 5,0. De eindcijfers van 5,5 tot en met 5,99 worden afgerond naar een 6,0.
7. De resultaten voor onderwijsonderdelen die aan een buitenlandse universiteit worden behaald, bijvoorbeeld tijdens uitwisseling, worden omgezet naar een Pass of een Fail resultaat, niet naar cijfers. Behaalde studiepunten worden omgezet naar EC.
8. Een tentamen is met goed gevolg afgelegd indien daarvoor het eindcijfer 6 of hoger is behaald.
9. Bij de beoordeling geldt de volgende betekenis van de cijfers:
10 Uitmuntend
9 Zeer goed

- 8 Goed
 - 7 Ruim voldoende
 - 6 Voldoende
 - 5 Onvoldoende
 - 4 Zeer onvoldoende
 - 3 Slecht
 - 2 Zeer slecht
 - 1 Buitengewoon slecht
10. Een 0 wordt uitsluitend toegekend indien de beoordeling betrekking heeft op een niet-ingeleverde deelopdracht of als fraude bij een onderwijsonderdeel is vastgesteld. Toekenning van een eindcijfer "0" is niet mogelijk.
 11. Een "no show" (NS) wordt in het geval van een onderwijseenheid waarbij de toetsing door middel van één (her)tentamen plaatsvindt, geregistreerd als de student zich wel heeft ingetekend voor het (her)tentamen, maar daaraan niet heeft deelgenomen. Voorts wordt een NS geregistreerd als sprake is van een onderwijseenheid waarbij de toetsing door middel van meerdere deeltentamens en/of deelopdrachten plaatsvindt, en de student zich wel heeft ingetekend voor het (her)tentamen, maar aan geen van de onderdelen van de toetsing heeft deelgenomen.
 12. Een "niet voldaan" (NVD) wordt geregistreerd in het geval dat een onderwijseenheid uit meerdere deeltentamens bestaat en de student niet (volledig) heeft voldaan aan de vereisten van een of meer van die deeltentamens.
 13. De wijze van beoordeling is zodanig dat de student kan nagaan hoe de uitslag van diens tentamen tot stand is gekomen.

15. Judicium cum laude

De examencommissie kent het judicium 'cum laude' toe indien is voldaan aan de volgende eisen:

1. *voor bachelorstudenten:*
 - A. Het gewogen gemiddelde van alle in cijfers uitgedrukte beoordelingen, exclusief het eindwerk, is ten minste een 8,0 én voor het eindwerk is ook ten minste een 8,0 behaald. Het gewogen gemiddelde wordt vastgesteld op grond van het niet-afgeronde gemiddelde; extracurriculaire cijfers tellen niet mee;
 - B. Er zijn ten hoogste twee onderdelen afgesloten met een 6,0 of een 6,5;
 - C. Voor de overige onderdelen, met uitzondering van het eindwerk, is een resultaat behaald van een 7,0 of hoger;
 - D. Alleen de bij een eerste deelname behaalde resultaten worden meegewogen.
 - E. De cijfers zijn behaald binnen de nominale studieduur, te vermeerderen met maximaal twee maanden per studiejaar;
 - F. Vrijstellingen maken ten hoogste 20% uit van de nominaal te behalen studiepunten, behalve in het geval van door de examencommissie toegekende vrijstellingen binnen de verkorte bachelor Filosofie, waarvoor een maximum geldt van 33⅓%.
 - G. Het judicium 'cum laude' wordt niet toegekend als tijdens de opleiding aan de student een sanctie is opgelegd vanwege fraude.
2. *voor masterstudenten:*
 - A. gelden de eisen, bepaald in lid 1, met uitzondering van sub B; voor alle onderdelen moet een resultaat behaald zijn van een 7,0 of hoger.

- B. Voor de 2-jarige master Philosophy en Filosofie van Cultuur en Bestuur gelden de volgende uitzonderingen:
- i. het maximum van 20% vrijstellingen alleen voor de resterende filosofievakken (en niet voor de vrijstellingen die zijn verleend op basis van vakwetenschappelijke vakken).
 - ii. de cijfers dienen te zijn behaald binnen de nominale studieduur van de vakwetenschappelijke master, te vermeerderen met maximaal 2 jaar.
3. Bij het toepassen van de criteria voor het toekennen van het judicium worden de afgeronde eindresultaten van de examenonderdelen gebruikt zoals die staan geregistreerd in de officiële studentenadministratie.
 4. Bij het toepassen van de criteria voor het toekennen van het judicium geldt dat studenten deelnemen aan een tentamen zodra de tentamenlocatie wordt betreden of bij een digitaal tentamen zodra het tentamen in de tentamenomgeving wordt geopend. Bij papers en vaardigheidsoopdrachten is sprake van deelname zodra een eindversie wordt ingeleverd.
 5. Voor studenten van cohort 2025-2026 of eerder gelden de regels zoals genoemd in de Regels en Richtlijnen Examencommissie 2025-2026
 6. Het judicium 'cum laude' wordt vermeld op het diploma en op het diplomasupplement.

16. Goedkeuring keuzeruimte en extra onderwijsonderdelen

1. Voor de invulling van de keuzeruimte dient de student goedkeuring te vragen aan de examencommissie volgens de Procedure goedkeuring keuzeruimte op VU.nl. Om voor de invulling van de keuzeruimte op uitwisseling te mogen naar het buitenland, moet de student bij aanmelding minimaal 60 EC van de bacheloropleiding hebben behaald.
2. Voor het volgen van extra keuzevakken is geen toestemming vereist van de examencommissie. Extra keuzevakken worden als extracurriculaire vakken op het diplomasupplement vermeld. Een student die is ingeschreven voor de masteropleiding kan desgewenst extra onderwijsonderdelen van bachelorniveau volgen, maar de resultaten hiervan worden niet op het masterdiplomasupplement vermeld. Op het masterdiplomasupplement worden uitsluitend resultaten van onderwijsonderdelen van masterniveau geregistreerd.
3. Een besluit goedkeuring te onthouden wordt gemotiveerd genomen en digitaal medegedeeld aan de student.

17. Vrijstelling en vervangende opdracht

1. Een verzoek om vrijstelling van een onderwijsonderdeel wordt voor aanvang van het betreffende onderdeel middels het daartoe beschikbare formulier op VU.nl ingediend bij de examencommissie.
2. De examencommissie kan, na eventueel advies van de desbetreffende examinerator te hebben ingewonnen, vrijstelling verlenen van een tentamen op grond van een eerder met goed gevolg afgelegd tentamen in het hoger onderwijs binnen Nederland of daarbuiten, dat qua inhoud, niveau en studielast overeenkomt met het onderdeel waarvoor vrijstelling wordt verzocht.
3. Door de examencommissie wordt geen vrijstelling verleend op basis van een tentamen dat, gedurende de periode waarin de student is uitgesloten van het deelnemen aan tentamens, aan een andere faculteit of universiteit is afgelegd.
4. Van een Bachelor- of Masterthesis kan geen vrijstelling worden verleend.

5. Maximaal 60 EC van het bachelorprogramma en maximaal 20% EC van het masterprogramma kunnen worden behaald op basis van verleende vrijstellingen.
6. Indien een student aan de eisen van bepaalde tentamens wenst te voldoen door studie aan een andere faculteit of (Nederlandse of buitenlandse) universiteit, is vooraf goedkeuring van de examencommissie vereist.
7. De student kan de examencommissie vragen om een vervangende opdracht voor een praktische oefening. Deze vervangende opdracht kan onder meer worden verleend op grond van gewetensbezwaren. Indien de examencommissie het verzoek van de student honoreert, bepaalt zij, in overleg met de examinerator, aan welke vervangende eisen de student moet voldoen.

18. Afwijkingen van de reguliere programma's

1. De faciliteitenregeling, zoals opgenomen in het studentenstatuut, kan aanleiding zijn om afwijkingen van het reguliere programma toe te staan.
2. Een verzoek om af te wijken van het curriculum moet middels het daartoe beschikbare formulier op VU.nl en met redenen omkleed ingediend worden bij de examencommissie. Op het verzoek wordt in ieder geval negatief beslist als er geen vervangend onderdeel wordt gevolgd van ten minste hetzelfde niveau en dezelfde omvang als het te vervangen onderdeel.
3. Het verzoek om een onderdeel van de opleiding te volgen aan een andere universiteit in binnen- of buitenland behoeft goedkeuring van de examencommissie vóór aanvang van het onderwijs aan die andere universiteit.
4. De student heeft de mogelijkheid om, onder bepaalde voorwaarden, een eigen onderwijsprogramma samen te stellen, een zogenaamd vrij programma. Het vrije programma wordt door de student samengesteld uit de onderwijseenheden die door de VU of een andere instelling voor hoger onderwijs worden verzorgd en heeft ten minste de omvang, breedte en diepgang van een reguliere bachelor- of masteropleiding. De student waakt ervoor dat het voorgestelde programma voor een bacheloropleiding toelating tot in elk geval één masteropleiding mogelijk maakt. De student verplicht zich hiermee niet die masteropleiding daadwerkelijk te gaan volgen. De samenstelling van een dergelijk programma behoeft de voorafgaande goedkeuring van de examencommissie die daarvoor het meest in aanmerking komt. Zie bijlage 4 voor de criteria voor een vrij bachelorprogramma bij SSW.

19. Afstuderen

1. De examencommissie stelt de uitslag en de datum van afstuderen vast, als zij heeft vastgesteld dat de student de tot de opleiding behorende onderwijsonderdelen met goed gevolg heeft afgelegd. Zie voor meer informatie VU.nl, de pagina's "Afstuderen en diploma" en "Regelingen voor studenten", waar ook de VU-Regeling Afgifte getuigschrift is te vinden.
2. Een getuigschrift kan slechts worden uitgereikt, nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat de student aan alle procedurele vereisten heeft voldaan, waaronder de betaling van het collegegeld.
3. De student kan de examencommissie verzoeken om uitstel van het afstuderen en derhalve nog niet over te gaan tot de uitreiking van het getuigschrift. Dit verzoek moet binnen 10 werkdagen worden ingediend, nadat de student op de hoogte is gesteld van de voorgenomen afstudeerdatum of heeft voldaan aan de eisen om af te studeren. De

examencommissie staat uitstel van afstuderen toe, mits de uitgestelde afstudeerdatum valt binnen de nominale studieduur van de verzoeker, vermeerderd met een jaar. De examencommissie kan in bijzondere gevallen anders besluiten.

20. Getuigschrift en verklaring

1. Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Aan het getuigschrift voegt de examencommissie een diplomasupplement toe dat inzicht verschaft in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding. Het diplomasupplement is in het Engels opgesteld. De diplomasupplementen voldoen aan het Europese format.
2. Op het diplomasupplement worden ook de niet tot het examen behorende onderdelen vermeld waarin, voordat de uitslag van het examen is vastgesteld, op verzoek van de student is geëxamineerd, mits die onderdelen met goed gevolg zijn afgelegd.
3. Degene die meer dan één tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in het eerste lid kan worden uitgereikt, kan zelf via VU.nl een officiële cijferlijst aanvragen; op deze cijferlijst staan in elk geval de onderwijsonderdelen vermeld waarvan de tentamens met goed gevolg zijn afgelegd, met daarbij het aantal EC dat daarmee is verkregen en wanneer de tentamens zijn behaald.

21. Fraude bij examens en tentamens

1. Onder fraude wordt verstaan ieder handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over diens kennis, inzicht en vaardigheden, of die van een andere student, geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt.
2. Als fraude wordt in ieder geval aangemerkt:
 - A. tijdens het tentamen in het bezit zijn van hulpmiddelen (voorgeprogrammeerde rekenmachine, mobiele telefoon, smartwatch, boeken, syllabi, aantekeningen e.d.), waarvan de raadpleging niet uitdrukkelijk is toegestaan;
 - B. tijdens het tentamen afkijken of uitwisselen van informatie;
 - C. zich tijdens het tentamen uitgeven voor iemand anders;
 - D. zich tijdens het tentamen door iemand anders laten vertegenwoordigen;
 - E. zich voor de datum of het tijdstip waarop het tentamen zal plaatsvinden, in het bezit stellen van de opgaven van het desbetreffende tentamen;
 - F. het aanpassen, uitbreiden of veranderen van een examenonderdeel nadat het is ingeleverd voor definitieve beoordeling;
 - G. het na afloop van de tentamentijd doorwerken aan het tentamen, met uitzondering van degenen die extra tentamentijd toegekend hebben gekregen;
 - H. het inleveren van werk dat geheel of gedeeltelijk is gegeneerd met behulp van kunstmatige intelligentie, op een manier die niet is toegestaan door de examinerator;
 - I. het aanwenden van vervalste gegevens voor onderzoek in het kader van een onderwijsonderdeel en/of de thesis;
 - J. het verspreiden van de tentamenopgaven, zonder dat daarvoor toestemming is gegeven door de examinerator;
 - K. plagiaat.
3. Als plagiaat wordt in ieder geval aangemerkt:
 - A. het gebruikmaken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige of correcte bronvermelding;

- B. het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat de tekst letterlijk aan het werk van een andere auteur is ontleend, zelfs indien een correcte bronvermelding is opgenomen;
- C. het parafraseren of vertalen van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;
- D. het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare tekst voor opdrachten van andere examenonderdelen, zonder daarnaar te verwijzen;
- E. het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;
- F. het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven.

22. Procedure en sancties

1. Bij de detectie van plagiaat in teksten kan gebruik worden gemaakt van elektronische detectieprogramma's. Met het aanleveren van de tekst geeft de student impliciet toestemming tot het opnemen van de tekst in de database van het betreffende detectieprogramma.
2. Indien de examinerator een grondig vermoeden heeft dat sprake is van fraude, maakt die hiervan onmiddellijk schriftelijk melding bij de examencommissie, zo mogelijk onder overlegging van bewijsstukken. Ook bericht de examinerator de student over de melding bij de examencommissie. De examencommissie nodigt de student vervolgens uit voor een gesprek en verstrekt daarbij zo mogelijk bewijsstukken van de vermoede fraude. Bij een vermoeden van oneigenlijk gebruik van kunstmatige intelligentie kan de docent eerst zelf nader onderzoek instellen naar de authenticiteit van een ingeleverd stuk, alvorens een eventuele melding van vermoeden fraude bij de examencommissie te doen.
3. De examencommissie nodigt de student binnen 10 werkdagen uit om te worden gehoord over de vermeende fraude en besluit op grond van de stukken en zo mogelijk op grond van de informatie die ingebracht is door de student tijdens de hoorzitting. Van de examinerator kan een nadere toelichting worden verlangd.
4. In geval de examencommissie tot de overtuiging is gekomen dat er sprake is van fraude, wordt een sanctie opgelegd. Mocht de reguliere herkansingsgelegenheid plaatsvinden voordat de examencommissie een uitspraak heeft gedaan, dan mag de student op eigen risico aan deze herkansing deelnemen. Het is mogelijk dat deze herkansing achteraf ongeldig wordt verklaard.
5. De examencommissie kan het (deel-)tentamen waarop de fraude betrekking heeft, met inachtneming van de beginselen van rechtsgelijkheid en proportionaliteit, het cijfer 0 toekennen of ongeldig verklaren en bovendien de student uitsluiten van het eerstvolgende desbetreffende tentamen.
6. In geval van recidive of een ernstige vorm van fraude kan de examencommissie de student uitsluiten van deelname aan een of meer aan te wijzen tentamens of examens voor maximaal een jaar.
7. Wordt een ernstige vorm van fraude vastgesteld, dan kan de examencommissie (via het faculteitsbestuur) aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student definitief te beëindigen.
8. De student kan beroep aantekenen tegen de beslissing van de examencommissie bij het College van Beroep voor de Examens binnen zes weken na bekendmaking van de beslissing.

9. In spoedeisende gevallen waarin deze regels en richtlijnen met betrekking tot fraude niet voorzien, beslist de examencommissie, met inachtneming van de beginselen van een behoorlijke procedure.
10. De examencommissie van de School der Sociale Wetenschappen oriënteert zich bij de behandeling van meldingen van vermoedens van fraude op de in bijlage 5 bijgevoegde Memo fraudebeleid SSW.

23. Sanctionering bij online proctoring tentamens

1. In aanvulling op hetgeen in artikel 21 en 22 is bepaald, geldt voor online proctoring (her)tentamens dat de examencommissie na afloop van het (her)tentamen het proces-verbaal van de videosurveillance ontvangt. Dat proces-verbaal bevat observaties van de videosurveillanten en is in belangrijke mate leidend voor de examencommissie bij haar besluitvorming over eventuele sancties.
2. Bij een op het proces-verbaal genoteerd vermoeden van fraude of een daarop genoteerde onregelmatigheid wordt de student altijd om een toelichting gevraagd voordat de examencommissie besluit over een eventuele ongeldigverklaring van het (her)tentamen en/of een eventuele aanvullende sanctie.

24. Onregelmatigheden

Indien een of meer tentamenonderdelen of een geheel tentamen naar het oordeel van de examencommissie niet op de voorgeschreven wijze zijn afgelegd, dan wel indien het afnemen van een tentamenonderdeel of een tentamen niet op behoorlijke wijze heeft plaatsgevonden, waardoor geen juist oordeel kan worden gevormd over de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, verklaart de examencommissie het tentamen of het desbetreffende onderdeel daarvan ongeldig.

25. Bewaartermijnen

De examencommissie volgt voor de bewaartermijnen van tentamens, getuigschriften propedeutische fase, afstudeerwerken en afstudeertoetsen de termijnen die zijn opgenomen in de VU Bewaartermijnenlijst Onderwijs: [Onderwijs](#).

26. Jaarverslag

Vóór 1 november stelt de examencommissie een verslag op van haar werkzaamheden over het voorafgaande studiejaar. De examencommissie doet het jaarverslag toekomen aan het faculteitsbestuur. Desgevraagd kan het jaarverslag of delen daarvan ter beschikking worden gesteld aan belanghebbenden.

27. Wijzigingen van deze regels en richtlijnen

Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopend studiejaar, tenzij de belangen van de studenten hierdoor redelijkerwijs niet worden geschaad.

28. Hardheidsclausule

In gevallen waarin een strikte toepassing van bepalingen van deze regeling onredelijk of onbillijk zou uitwerken voor één of meer studenten, kan de examencommissie besluiten om van deze bepalingen af te wijken.

29. Niet-voorzienne gevallen

Indien bij deze Regels en Richtlijnen in enige situatie niet wordt voorzien, beslist de examencommissie.

30. Inwerkingtreding

Deze Regels en Richtlijnen treden in werking op 1 september 2026.

Aldus vastgesteld door de Examencommissie FSG op 30 juni 2026.

Bijlage 1: Regeling aanwijzing examinatoren FSG

1. De Examencommissie FSG wijst op grond van artikel 7.12c van de WHW examinatoren aan voor het afnemen van tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan.
2. Examinatoren verstrekken de Examencommissie FSG de door haar gevraagde inlichtingen.
3. Als examinatoren kunnen optreden zij die:
 - a) als docent bij dat studieonderdeel zijn betrokken én
 - b) een arbeidsrechtelijke of daarmee gelijk te stellen relatie met FSG hebben, én
 - c) beschikken over een BKO- of BKE-registratie én.
 - d) gepromoveerd zijn, of
 - e) van de examencommissie ontheffing van de promotie-eis hebben gekregen.
4. De examencommissie kan – op verzoek van de betrokkene zelf of van de betrokken opleidingsdirecteur - in bijzondere gevallen besluiten dat een docent die niet aan een of meer van de eisen uit artikel 3 van deze regeling voldoet, als examinator kan optreden. Honoreert de examencommissie een dergelijk verzoek, dan bepaalt ze voor welk studieonderdeel of welke studieonderdelen de ontheffing geldt en voor welke termijn.
5. Opleidingsdirecteuren geven voor aanvang van het studiejaar aan de examencommissie door:
 - a) welke docenten voor welke studieonderdelen – op grond van artikel 3 van deze regeling - bevoegd zijn om tentamens af te nemen en
 - b) voor welke docenten een ontheffing van één of meer eisen uit artikel 3 van deze regeling wordt aangevraagd, opdat deze docenten toch als examinator kunnen optreden.
6. Opleidingsdirecteuren kunnen - in geval van tussentijdse personeelsswisselingen bij hun opleiding of indien sprake is van relevante onvoorziene omstandigheden – ook gedurende het studiejaar bij de examencommissie aanvragen voor ontheffingen in de zin van artikel 5, sub b, van deze regeling doen.

Daarnaast geldt voor SSW de volgende aanvulling:

In aanvulling op het bovenstaande gelden de volgende versoepelingen voor examinatoren van bachelor- en masterthesissen, als opleidingsdirecteuren daartoe een onderbouwd verzoek indienen bij de examencommissie.

Masterthesis

De examencommissie geeft voor wat betreft **examinatoren van de masterthesis** ontheffing van bepaalde eisen uit deze regeling in de volgende gevallen:

1. een gepromoveerd docent die geen BKO/BKE-getuigschrift heeft, bijvoorbeeld een postdoc of een extern medewerker met een kleine aanstelling bij FSW, krijgt ontheffing van de BKO/BKE-eis als die de korte cursus *Begeleiding en beoordeling van afstudeerwerken* van het VU Centre for Teaching and Learning (CTL) of een vergelijkbare cursus met succes heeft gevolgd dan wel minstens 8 masterstudenten bij het schrijven van hun SSW-thesis op een goede wijze heeft begeleid.
2. een phd-student (niet gepromoveerd) krijgt ontheffing van de promotie-eis en (zo nodig) ontheffing van de BKO/BKE-eis als die de korte cursus *Begeleiding en beoordeling van afstudeerwerken* van het CTL of een vergelijkbare cursus met succes heeft gevolgd dan wel minstens 8 masterstudenten bij het schrijven van hun SSW-thesis op een goede wijze heeft begeleid.
3. een extern medewerker met een kleine tijdelijke aanstelling bij SSW die gepromoveerd is maar geen BKO/BKE-kwalificatie heeft, krijgt ontheffing van deze eis als die de korte cursus *Begeleiding en beoordeling van afstudeerwerken* van het CTL of een vergelijkbare cursus met succes heeft gevolgd dan wel minstens 8 masterstudenten bij het schrijven van hun SSW-thesis op een goede wijze heeft begeleid. Tot die tijd kan deze medewerker wel als masterthesisbegeleider fungeren, maar niet als examiner/beoordelaar masterthesis optreden.

Verder geldt dat van de twee examinatoren die een masterthesis beoordelen, steeds minstens één examiner zonder ontheffing bevoegd moet zijn, d.w.z. gepromoveerd moet zijn én het BKO- / BKE-certificaat moet hebben.

Bachelorthesis

De examencommissie geeft voor wat betreft **examinatoren van de bachelorthesis** ontheffing van bepaalde eisen uit deze regeling in het volgende geval:

1. een al dan niet gepromoveerd docent die geen BKO/BKE-getuigschrift heeft, bijvoorbeeld een postdoc of een extern medewerker met een kleine aanstelling bij SSW, krijgt ontheffing van de BKO/BKE-eis als die de korte cursus *Begeleiding en beoordeling van afstudeerwerken* van het CTL of een vergelijkbare cursus met succes heeft gevolgd dan wel minstens 8 bachelor- en of masterthesissen SSW heeft begeleid.

Bijlage 2: Vrije Universiteit – Tentamenregeling

In onderstaande tentamenregeling is sprake van centraal ondersteunde tentamenruimtes (ondersteund door IT en FCO) en facultair ondersteunde tentamenruimtes. In het kader van de helderheid en de praktische uitvoerbaarheid van de tentamenregeling voor surveillanten, examinatoren en studenten is gekozen voor 1 regeling waar beide soorten ruimtes in zijn opgenomen. Ten aanzien van de centraal ondersteunde ruimtes geldt dat examencommissies niet vrij zijn om af te wijken van de bepalingen die hieronder staan; dat zijn de gebruikersvoorwaarden die het College van Bestuur stelt aan het gebruik van deze tentamenruimtes. Voor de facultair ondersteunde tentamenruimtes geldt dat examencommissies vrij zijn om aanpassingen te doen in de bepalingen voor hun eigen faculteit, waarbij tevens geldt dat de betreffende examencommissie zelf in dat geval duidelijk de afwijkingen moet aangeven en moet communiceren richting surveillanten, examinatoren, studenten en andere belanghebbenden binnen de faculteit¹. Er wordt vanuit de VU sterk op aangedrongen niet of zo min mogelijk af te wijken en aan te sluiten bij de bepalingen zoals ze hieronder zijn gesteld.

*Vastgesteld door het College van Bestuur op 7 juli 2026.
Bijlage bij de Regels en Richtlijnen van de Examencommissie.*

Van kracht met ingang van 1 september 2026.

1. Ruimtes, ondersteuning en timeslots

- De Vrije Universiteit beschikt over centraal ondersteunde tentamenruimtes en facultaire tentamenruimtes. De afname van de tentamens in de centraal ondersteunde tentamenruimtes wordt ondersteund door de Facilitaire Campus Organisatie (FCO), de dienst Informatietechnologie (IT) en de Centrale Tentamenorganisatie (CTO).
- Tentamens die plaatsvinden in de facultaire tentamenruimtes worden ondersteund door de onderwijsbureaus van de faculteiten.
- De tentamens worden gepland binnen de volgende timeslots:

	Reguliere tentamentijd	Extra tentamentijd	Totale tentamenduur
Blok 1 (lang – 2:45 uur)	08:30 – 11:15 uur	11:15 – 11:45 uur	2:45 - plus 30 min extra tijd
Blok 2 (kort – 2:15 uur)	12:15 – 14:30 uur	14:30 – 15:00 uur	2:15 - plus 30 min extra tijd
Blok 3 (kort – 2:15 uur)	15:30 – 17:45 uur	17:45 – 18:15 uur	2:15 - plus 30 min extra tijd
Blok 4 (lang – 2:45 uur)	18:45 – 21:30 uur	21:30 – 22:00 uur	2:45 - plus 30 min extra tijd

- In centraal ondersteunde tentamenruimtes kunnen meerdere tentamens tegelijk worden afgenomen. Wanneer de eindtijden van deze tentamens verschillen, zorgt FCO ervoor dat de verschillende groepen studenten elkaar zo min mogelijk hinderen bij vertrek. Voor

¹ Punten waarop mogelijk door de examencommissie afgeweken kan worden, staan aangegeven tussen vierkante haken.

studenten die aantoonbaar recht hebben op extra tentamentijd geldt dat zij het tentamen inclusief extra tentamentijd afleggen in de reguliere tentamenruimte.

2. Identificatie student

- a. De student dient bij deelname aan een tentamen een geldig identiteitsbewijs te tonen aan de surveillant². Een foto van een identiteitsbewijs is niet toegestaan.
- b. De surveillant controleert of het getoonde identiteitsbewijs correspondeert met de student in kwestie.
- c. De surveillant controleert het identiteitsbewijs en stelt (via de presentielijst of de in beeld getoonde naam, waarmee de student is ingelogd in de toetssoftware) vast of de student staat ingetekend voor het tentamen.
- d. De student dient bij deelname aan een digitale toets gebruik te maken van diens persoonlijke VUnetID en wachtwoord (en in sommige gevallen het persoonlijke VUmailadres). De student draagt zelf de verantwoordelijkheid voor het paraat hebben van de benodigde codes.

3. Hulpmiddelen

- a. De student laat alle eigendommen, maar in het bijzonder boeken, aantekeningen, smartphones, smartwatches, smartglasses, eigen meegebrachte oordopjes of andere zaken die als hulpmiddel kunnen dienen, buiten de tentamenruimte achter, dan wel legt deze neer op een door de surveillant aan te wijzen plaats in de tentamenruimte. Een looppad tussen de tafels dient vrij te blijven.
- b. In afwijking van lid a is het gebruik van een hulpmiddel tijdens het tentamen door de student toegestaan, als dat hulpmiddel vooraf als zodanig is aangemerkt door de examinerator of examencommissie. De toegestane hulpmiddelen staan tevens op het voorblad of het proces-verbaal van het tentamen vermeld.
- c. De student die een hulpmiddel dat niet is aangewezen als een toegestaan hulpmiddel binnen bereik blijkt te hebben tijdens het afleggen van het tentamen of bij bezoek aan het toilet tijdens het tentamen, pleegt fraude.

4. Tijdsbepalingen

- a. De tentamenruimte is vijftien minuten voor aanvang van het tentamen toegankelijk voor studenten.
- b. Na aanvangstijd van het tentamen is de tentamenruimte niet meer voor studenten toegankelijk.
- c. In afwijking van lid b is het volgende bepaald voor studenten die te laat zijn:
 - studenten verblijven in de wachtruimte of op de gang nabij de tentamenruimte. Zij worden gezamenlijk dertig minuten na de aanvangstijd van het tentamen alsnog tot de tentamenruimte toegelaten.
- d. Het is studenten niet toegestaan de tentamenruimte binnen dertig minuten na de aanvangstijd van het tentamen te verlaten.
- e. Studenten die na afloop van de tentamentijd doorwerken aan het tentamen, plegen fraude, met uitzondering van degenen die extra tentamentijd toegekend hebben gekregen.
- f. Indien er sprake is geweest van een calamiteit of technisch probleem waarbij de student of een groep van studenten voor enige tijd niet het tentamen heeft kunnen maken, kan de examinerator afwijken van de eindtijd van het tentamen zolang de nieuwe eindtijd binnen het maximale timeslot valt.

² Een geldig identiteitsbewijs is een collegekaart, paspoort, ID-kaart, Nederlands rijbewijs of ACTA-pas.

5. Toiletbezoek

- a. Niet eerder dan negentig minuten na de aanvangstijd van het tentamen is toiletbezoek toegestaan. [In de facultair ondersteunde tentamenruimtes: niet eerder dan negentig minuten na het aanvangstijdstip van het tentamen is toiletbezoek toegestaan].
- b. De student die voor het tentamen aan de studieadviseur een medische verklaring heeft overgelegd, waaruit blijkt dat die binnen de gestelde termijn van 90 minuten in staat moet worden gesteld het toilet te bezoeken, mag het toilet bezoeken tijdens het tentamen binnen de termijn bedoeld in het eerste lid.³
- c. De student wordt naar het toilet begeleid door de surveillant.
- d. De surveillant vraagt een student die gebruik wil maken van het toilet aan te tonen dat die geen hulpmiddelen bij zich heeft. De surveillant ziet er verder op toe dat de student die tijdens het tentamen het toilet bezoekt, geen contact heeft met andere studenten, noch op enige wijze hulpmiddelen kan raadplegen.
- e. Als de student het toilet wil bezoeken, zorgt die ervoor dat er geen of zo min mogelijk kans op inkijken van het gemaakte tentamen is, waarbij al het tentamenmateriaal achterblijft op de plek waar het tentamen wordt afgelegd.

6. Eten en drinken

- a. Eten in de tentamenruimte tijdens het afleggen van een tentamen is alleen toegestaan voor studenten met een functiebeperking, waarvoor deze maatregel een belemmering wegneemt.⁴
- b. Drinken meenemen in de tentamenruimte is alleen toegestaan in een doorzichtige en af te sluiten beker of flesje en kan door een surveillant of examiner worden gecontroleerd op bewerking door de student.

7. Surveillance

- a. De examiner is inhoudelijk verantwoordelijk voor het tentamen.
- b. De surveillant is verantwoordelijk voor het ordentelijk verloop van het tentamen conform de VU-tentamenregeling. De surveillance geschiedt onder gezag van de examiner. De surveillanten volgen de aanwijzingen van de examiner op.
- c. De surveillanten worden voorafgaand aan het tentamen door de examiner geïnformeerd over de hulpmiddelen die de studenten mogen gebruiken en overige bijzonderheden van het tentamen, al dan niet schriftelijk.
- d. Bij 50 of meer studenten dienen minimaal twee surveillanten aanwezig te zijn. Iedere 50 studenten meer vereist een extra surveillant. Per tentamen is in ieder geval één (hoofd)surveillant aanwezig. De wijze van tentamineren en het aantal studenten dat het tentamen aflegt kunnen aanleiding zijn tot een afwijkende norm.
- e. De surveillanten dragen er zorg voor dat de tentamenopgaven zoveel mogelijk tegelijkertijd aan de studenten worden uitgereikt, dan wel dat de studenten een digitaal tentamen op dezelfde tijd starten.
- f. De student is verplicht de aanwijzingen van de examiner en de surveillanten op te volgen.

³ Hieraan voorafgaand is door de student tijdig een voorziening aangevraagd, die de student in dit geval toegekend heeft gekregen.

⁴ Hieraan voorafgaand is door de student tijdig een voorziening aangevraagd, die de student in dit geval toegekend heeft gekregen.

- g. Het is de examiner en de surveillanten ter voorkoming van fraude toegestaan controles uit te oefenen op zaken die de student tijdens het tentamen benut of kan benutten⁵.
- h. Als tijdens het tentamen fraude wordt vermoed op basis van door de examiner of surveillant geconstateerde onregelmatigheden, meldt de examiner (of namens de examiner de surveillant) dit aan de desbetreffende student. Eventuele bij de vermoede fraude gebruikte materialen en middelen worden tegen bewijs van ontvangst ingenomen. De student mag het tentamen afronden. De surveillant vermeldt op het proces verbaal de naam van de student, het tijdstip en de wijze van de vermeende fraude. De examiner beslist of die het vermoeden van fraude, in overeenstemming met de Regels en Richtlijnen van diens faculteit, meldt bij de examencommissie.
- i. De examiner is tijdens het tentamen in de tentamenruimte aanwezig of is rechtstreeks bereikbaar voor de surveillant in het geval van onregelmatigheden tijdens het tentamen.

8. Toewijzing zitplaats

De examencommissie kan studenten een plaats in de tentamenruimte toewijzen om het tentamen af te leggen. De examencommissie stelt de surveillanten hiervan tijdig op de hoogte.

⁵ Daaronder vallen bijvoorbeeld flesjes drinken, telefoons, wetboeken, rekenmachines, smartwatches etc.

Bijlage 3:

Beleidslijn examencommissie SSW bij behandeling van verzoeken van studenten om een extra herkansing van een tentamen.

Algemene lijn:

Er zijn 2 tentamengelegenheden per vak per jaar (m.u.v. de vakken die als practicum zijn aangewezen). Als een student één van die gelegenheden mist door ziekte of andere bijzondere omstandigheid geeft dat niet zomaar recht op een extra tentamen. Een extra tentamengelegenheid wordt alleen toegekend als student door het missen van het tentamen een “onredelijke” studievertraging oploopt. Onder “onredelijke” studievertraging verstaat de examencommissie: als student meer dan 6 maanden moet wachten op de eerstvolgende reguliere tentamengelegenheid voor dat vak en ook geen andere onderwijsverplichtingen meer heeft in die periode.

Beleidslijn t.a.v. masterstudenten:

De aanvraagprocedure voor een extra herkansing van een mastervak wordt uiterlijk januari 2027 op VU.nl gepubliceerd.

Beleidslijn t.a.v. premasterstudenten:

Premasterstudenten komen in beginsel niet in aanmerking voor een extra tentamengelegenheid. Alleen wanneer er sprake is van bijzondere persoonlijke omstandigheden kan de examencommissie besluiten om de student een extra tentamengelegenheid aan het eind van het studiejaar te geven, waardoor die de mogelijkheid heeft het premasterprogramma volledig af te ronden.

Studenten kunnen tot *uiterlijk 10 juni* een verzoek om een extra tentamengelegenheid voor een vak uit periode 1,2,3 of 4 indienen, voor een vak uit periode 5 of 6 is de aanvraagdeadline 10 juli. Verzoeken moeten worden ingediend bij de examencommissie via het aanvraagformulier extra tentamengelegenheid op VU.nl.

Beleidslijn t.a.v. bachelorstudenten:

Een **eerstejaars bachelorstudent** die om een goede reden het (her)tentamen van een vak gemist heeft, krijgt geen extra tentamengelegenheid, maar wordt verwezen naar het vak en de bijbehorende tentamengelegenheden in het volgende studiejaar. Mocht een student meerdere tentamens missen door bijzondere omstandigheden, dan heeft die de mogelijkheid om uitstel van het bindend studieadvies te vragen.

Een **tweedejaars bachelorstudent** wordt om dezelfde reden in beginsel ook verwezen naar het vak en de bijbehorende tentamengelegenheden in het daaropvolgende studiejaar.

Derde- of hogerejaars bachelorstudenten:

Als een bachelorstudent aan het eind van diens studie één SSW-vak van de bachelor (maar niet de Bachelorthesis) na gebruik van de reguliere tentamengelegenheden in dat studiejaar niet heeft behaald, dan krijgt die hiervoor een extra tentamengelegenheid in het lopende studiejaar.

De aanvraagprocedure voor deze extra tentamengelegenheid staat op VU.nl.

Studenten kunnen tot *uiterlijk 10 juni* een verzoek om een extra tentamengelegenheid voor een vak uit periode 1,2,3 of 4 indienen; voor een vak uit periode 5 of 6 is de aanvraagdeadline 10 juli.

Verzoeken moeten worden ingediend bij de examencommissie via het aanvraagformulier extra tentamengelegenheid op VU.nl.

Bijlage 4: Regels voor een vrij bachelorprogramma SSW (bij artikel 18, lid 4)

Voor de bacheloropleidingen SSW gelden de volgende criteria voor een vrij programma:

- A. het eerste jaar (60 EC) is het eerste jaar van de bacheloropleiding SSW waarvoor de student staat ingeschreven.
- B. voor de invulling van het tweede en derde jaar gelden de hieronder genoemde criteria.
- C. het programma moet een consistent geheel vormen en voldoen aan de eindtermen van de opleiding, ter beoordeling van de examencommissie.
- D. na goedkeuring door de examencommissie kan een student eventueel nog een wijziging voorstellen.

Voor Bestuurs- en organisatiewetenschap (B&O):

- 1. minimaal 6 EC aan Filosofie
- 2. 18 EC aan Methoden en technieken:
 - Bachelorwerkgroep B&O 4 / Kwantitatieve onderzoeksmethoden en data-analyse
 - Onderzoekspracticum B&O (12 EC)
- 3. 12 EC Bachelorthesis / Bachelorproject B&O
- 4. 30 EC keuze uit majorvakken B&O* van tweede en derde jaar, waaronder in ieder geval het vak Bachelorwerkgroep B&O 5 / Governance practicum / Consultancy practicum
- 5. overige EC naar keuze, waarbij geldt dat minimaal vier vakken van dit resterende deel van niveau "300" of hoger moeten zijn.

Voor Culturele antropologie en ontwikkelingssociologie (CAO):

- 1. minimaal 6 EC aan Filosofie
- 2. 6 EC aan Methoden en technieken: Urban Studies óf Organisatie en antropologie óf een gelijkwaardig vak waarin de toepassing van kwalitatieve onderzoeksmethoden centraal staat.
- 3. 18 EC Bachelorproject antropologie
- 4. 30 EC keuze uit majorvakken CAO* van tweede en derde jaar
- 5. Overige EC naar keuze, waarbij geldt dat minimaal vier vakken van dit resterende deel van niveau "300" of hoger moeten zijn.

Voor Communicatiewetenschap (CW):

- 1. Minimaal 6 EC aan Filosofie
- 2. 12 EC aan Methoden en technieken:
 - Kwantitatieve onderzoeksmethoden of een vergelijkbaar vak
 - Multivariate analyse of een vergelijkbaar vak
- 3. 18 EC Bachelorthesis CW
- 4. 30 EC keuze uit majorvakken CW* van tweede en derde jaar
- 5. Overige EC naar keuze, waarbij geldt dat minimaal vier vakken van dit resterende deel van niveau "300" of hoger moeten zijn.

Voor Politicologie (POL):

1. Minimaal 6 EC aan Filosofie
2. 12 EC aan Methoden en technieken:
 - Kwantitatieve onderzoeksmethoden in de Politicologie / Quantitative Research and Methods in Political Science
 - Research Project PS óf Kwalitatieve onderzoeksmethoden in de Politicologie / Qualitative Research and Methods in Political Science
3. 18 EC Bachelorthesisproject POL
4. 30 EC keuze uit majorvakken POL* van tweede en derde jaar
5. Overige EC naar keuze, waarbij geldt dat minimaal vier vakken van dit resterende deel van niveau "300" of hoger moeten zijn.

Voor Sociologie (SOC):

1. minimaal 6 EC aan Filosofie
2. 12 EC aan Methoden en technieken:
 - Interpretatief onderzoek óf een vergelijkbaar vak
 - Participatief actieonderzoek/Co-creatief onderzoek óf een vergelijkbaar vak
3. 18 EC Bachelorthesisproject sociologie
4. 30 EC keuze uit majorvakken SOC* van tweede en derde jaar, waaronder in ieder geval het vak Onderzoek naar effecten van interventies
5. Overige EC naar keuze, waarbij geldt dat minimaal vier vakken van dit resterende deel van niveau "300" of hoger moeten zijn.

*: Voor een overzicht van de majorvakken, zie artikel 11.3 van de Onderwijs- en examenregeling van de betreffende bacheloropleiding SSW.

Bijlage 5: Memo fraudebeleid SSW

Vastgesteld door de centrale examencommissie SSW op 18 juni 2024

Inleiding

Een van de taken van de examencommissie is het behandelen van fraudezaken. Meer precies gaat het om het onderzoeken van vermoedens van docenten over fraude door studenten. Het beleid van de examencommissie met betrekking tot fraude wordt ingekaderd door de Onderwijs- en examenregeling (OER) en vooral de Regels & Richtlijnen Examencommissie SSW (R&R). Deze memo dient met name voor het vaststellen van richtlijnen voor het bepalen van sancties.

De memo heeft in beginsel betrekking op vermoedens van fraude bij summatieve (deel)tentamens, dus op (deel)opdrachten/toetsen die een beoordeling krijgen in de vorm van een cijfer of een andere vorm van beoordeling zoals pass/fail. Hoe om te gaan met vermoedens van fraude bij formatieve (deel)tentamens die geen beoordeling krijgen, wordt beschreven in de paragraaf 'Wat te doen bij een vermoeden van fraude bij een formatief (deel)tentamen?'.

Wat is fraude

Fraude is in de R&R gedefinieerd als:

“Ieder handelen of nalaten van een student waardoor een juist oordeel over diens kennis, inzicht en vaardigheden, of die van een andere student, geheel of gedeeltelijk onmogelijk wordt”

Hierbij gaat het meestal om tentamenfraude (afkijken, gebruik van externe bronnen) of plagiaat. Ook het inleveren van werk dat is gegenereerd door middel van kunstmatige intelligentie, zonder dat dit is toegestaan als hulpmiddel, als eigen werk, wordt als fraude gezien omdat dit een juist oordeel over kennis, inzicht en vaardigheden geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt. Om een afweging te maken of sprake is van fraude blijft het basisprincipe overeind: als de student teksten gegenereerd door generatieve kunstmatige intelligentie (zoals ChatGPT of een andere artificial intelligence (AI)-tool) opvoert als eigen werk, is er sprake van fraude. Belangrijk hierbij is ook óf en op welke manier het gebruik van AI-tools (zoals ChatGPT) door de docent is toegestaan als hulpmiddel.

Plagiaat is een veelvoorkomende vorm van fraude. Ze omvat zowel het (zonder juiste citatie) letterlijk overnemen of vertalen van tekst als ook het zin voor zin overnemen van een gedachtegang. Volgens de R&R:

Als plagiaat wordt in ieder geval aangemerkt:

- a) *het gebruikmaken dan wel overnemen van andermans teksten, gegevens of ideeën zonder volledige of correcte bronvermelding;*
- b) *het niet duidelijk aangeven in de tekst, bijvoorbeeld via aanhalingstekens of een bepaalde vormgeving, dat de tekst letterlijk aan het werk van een andere auteur is ontleend, zelfs indien een correcte bronvermelding is opgenomen;*
- c) *het parafraseren of vertalen van de inhoud van andermans teksten zonder voldoende bronverwijzingen;*
- d) *het indienen van een eerder ingediende of daarmee vergelijkbare (eigen) tekst voor opdrachten van andere examenonderdelen, zonder daarnaar te verwijzen;*
- e) *het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk;*

- f) *het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven.*

Een overzicht van de (zwaarte van) verschillende mogelijke vormen van fraude is te vinden in de onderstaande tabel.

Deze tabel geeft goed aan dat plagiaat een glijdende schaal is waarbij het stelen van een werkstuk ernstiger is dan het vergeten van een citatie. Plagiaat wordt als frauduleus gezien zodra het plagiaat het juiste oordeel van de examinerator onmogelijk maakt, dat wil zeggen dat tekst of ideeën van anderen als eigen tekst of ideeën worden gepresenteerd. Afhankelijk van de context kan dat in alle in de tabel genoemde gevallen zo zijn. Het is dus niet zo dat “inadequaat citeren” nooit een strafbare vorm van plagiaat kan zijn. Belangrijk te vermelden is dat de examencommissie elke zaak apart beziet, interpreteert, en uiteindelijk degene is die een beslissing neemt.

Eventuele verzachtende omstandigheden: - bij een beginnende student kan fraude minder zwaar aangerekend worden dan bij een meer gevorderde student				
Licht				
	A	Referenties aan het eind van tekst, geen citaties	Heeft zelf een idee ontwikkeld dat al bestond, zonder verwijzing	Citeert niet goed
	B	Inadequate parafrasering/vertaling van inhoud	Kopiëren van korte zinnen	Oppervlakkige veranderingen in tekst met citatie
	C	Kopiëren en plakken diverse websites	Geheel herformuleren van de ideeën van een bron zonder citatie	
	D	Kopiëren en plakken van één website of programma.	Kopiëren van grootste deel van een document	Indienen van een eerder ingediende of vergelijkbare (eigen) tekst voor andere examenonderdelen zonder daarnaar te verwijzen
	E	Stelen of kopen van werkstuk of het overnemen van werk van medestudenten en dit laten doorgaan voor eigen werk.	Uitwisselen werkstukken via studenten verenigingen of het indienen van werkstukken die verworven zijn van een commerciële instelling of die (al dan niet tegen betaling) door iemand anders zijn geschreven	Verregaande samenwerking met medestudenten en/of vrienden
Zwaar	Verzwarende omstandigheden: - Opzettelijke misleiding - Recidive			

Procedure

De procedure in geval van (verdenking van) fraude is beschreven in de R&R:

1. Indien de examinerator een grondig vermoeden heeft dat sprake is van fraude, maakt die hiervan onmiddellijk schriftelijk melding bij de examencommissie, zo mogelijk onder

overlegging van bewijsstukken of in ieder geval een beschrijving waar het vermoeden op gebaseerd is. Ook bericht de examiner de student over de melding bij de examencommissie. De examencommissie nodigt de student vervolgens uit voor een gesprek en verstrekt daarbij zo mogelijk bewijsstukken van de vermoede fraude. Bij een vermoeden van oneigenlijk gebruik van kunstmatige intelligentie kan de docent eerst zelf nader onderzoek instellen naar de authenticiteit van een ingeleverd stuk, alvorens een eventuele melding van vermoeden van fraude bij de examencommissie te doen.

2. De examencommissie nodigt de student binnen twee weken na de melding uit om te worden gehoord over de vermeende fraude en besluit op grond van de stukken en zo mogelijk op grond van de informatie die ingebracht is door de student tijdens de hoorzitting. Van de examiner kan een nadere toelichting worden verlangd.
3. Ingeval de examencommissie tot de overtuiging is gekomen dat sprake is van fraude, wordt een sanctie opgelegd. Mocht de reguliere herkansingsgelegenheid plaatsvinden voordat de examencommissie een uitspraak heeft gedaan, dan mag de student op eigen risico aan deze herkansing deelnemen. Het is mogelijk dat deze herkansing achteraf ongeldig wordt verklaard.

Communicatie met docent en student over een besluit van de examencommissie:

- In het geval de student niet schuldig wordt bevonden, dan wordt eerst de docent ingelicht dat de student niet schuldig is bevonden, voordat de student wordt ingelicht. De docent krijgt dan ook een onderbouwing van de uitspraak. Vervolgens wordt de student ingelicht met de docent in cc.
- In het geval de student schuldig is bevonden, dan wordt de student ingelicht over de uitspraak met onderbouwing, met de docent in cc.

Sancties

Het uitgangspunt bij het bepalen van een sanctie is dat de sanctie zwaarder dient te zijn dan de gevolgen van het niet inleveren van het werkstuk of (deel)tentamen. Hieronder een overzicht van de mogelijke sancties in oplopende zwaarte (conform de R&R):

- 1) Een deeltentamen wordt ongeldig verklaard en mag hetzelfde studiejaar herkanst worden;
- 2) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en mag hetzelfde studiejaar herkanst worden;
- 3) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en de student is uitgesloten van het eerstvolgende desbetreffende tentamen;
- 4) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en de student is voor maximaal een jaar van sommige tentamens uitgesloten.
- 5) Een tentamen/werkstuk wordt ongeldig verklaard en de student is voor maximaal een jaar van alle tentamens uitgesloten.
- 6) Het College van Bestuur (CvB) wordt voorgesteld de inschrijving van de student definitief te beëindigen.

De tabel met het overzicht van de (zwaarte van) verschillende mogelijke vormen van fraude is hieronder aangevuld met sancties (kolom uiterst rechts). De examencommissie gebruikt deze tabel bij het vaststellen van de sanctie. Maar zoals eerder vermeld, de examencommissie beziet en interpreteert elke zaak apart en is uiteindelijk degene die een beslissing neemt.

In de kern wordt de hoogte van een sanctie, in geval van plagiaat, bepaald door verschillende aspecten: het percentage plagiaat in de plagiaatscanner, hoe zwaar het geplagieerde werk meetelt voor het eindcijfer en eventuele verzachtende/verzwarende omstandigheden.

(zoals opzettelijke misleiding) geldt een zwaardere sanctie. De letters en nummers in het groen verwijzen naar een sanctie waarbij de verzachtende omstandigheden zijn meegenomen. De nummers in het rood verwijzen naar een sanctie waarbij de verzwarende omstandigheden zijn meegenomen. Fraude die aangemerkt wordt als ernstig, kan bestraft worden met een zware sanctie, ook bij een eerste overtreding (d.w.z. bij geen recidive). Denk hierbij bijvoorbeeld aan het indienen van een gekocht werkstuk.

Beslissingen over schuldig bevinding en op te leggen sancties worden altijd genomen door de voltallige kerncommissie, daarbij geadviseerd door de ambtelijk secretaris.

Beroep

“De student kan beroep aantekenen tegen de beslissing van de examencommissie bij het College van Beroep voor de Examens binnen zes weken na bekendmaking van de beslissing.” (zie R&R)

Een student heeft altijd het recht om tegen het besluit van de examencommissie in beroep te gaan. Overigens kan de examiner (docent) géén beroep aantekenen tegen een beslissing van de examencommissie, omdat de wet niet in die mogelijkheid voorziet. De examencommissie kan op haar beurt niet tegen uitspraken van het College van Beroep voor de Examens (COBEX) in hoger beroep gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (AbRvS). Ook deze (hoger) beroepsmogelijkheid bestaat alleen voor studenten.

Wat te doen bij een vermoeden van fraude bij een formatief (deel)tentamen?

In het geval een docent een vermoeden heeft van fraude bij een formatieve toetsing (waar geen summatieve beoordeling aan is gekoppeld), nodigt de docent de student uit voor een gesprek.

- In het geval er volgens de docent geen sprake is van fraude, wordt er verder geen actie ondernomen.
- In het geval dat fraude door de docent is geconstateerd, krijgt de student een waarschuwing.

Wanneer wél melding doen bij de examencommissie bij (een vermoeden van) fraude bij een formatieve toets?

- Indien er na een waarschuwing weer een vermoeden van fraude is bij een formatief (deel)tentamen volgt er een officiële melding bij de examencommissie van een vermoeden van fraude en start vervolgens het proces dat geldt voor fraude bij summatieve (deel)tentamens.
- Een vermoeden van fraude bij **conceptversies van theses en/of papers die een groot deel van het cijfer bepalen (≈50% of hoger)** dienen altijd gemeld te worden bij de examencommissie. Hierbij gelden dezelfde procedures als bij vermoedens van fraude bij summatieve (deel)tentamens.

Bijlage 6: Beleid inzake de mogelijke inzet van student-assistenten en STuKo's bij de toetsing

Wij maken hier onderscheid tussen student-assistenten mét een studentkwalificatie onderwijs (= STuKO) en zonder een studentkwalificatie onderwijs (=student-assistent). Een STuKO is vooraf getraind door medewerkers van het CTL, heeft intervisie en is onder supervisie van een bij het vak betrokken docent.

Inzet STuKO's bij het **maken/klaarzetten van toetsen voor een vak**

In de vergadering centrale examencommissie van 13 februari 2025 is een verzoek besproken van de onderwijsdirecteur SSW om STuKO's in te zetten bij de toetsing van een vak. Daarbij is meegenomen dat het technisch mogelijk is om in Testvision binnen één vak twee omgevingen/domeinen in te richten waarbij verschillende groepen gebruikers verschillende toegangsrechten hebben.

Op basis van de aangeleverde informatie van de onderwijsdirecteur m.b.t. de opleiding en training van de STuKO's is de examencommissie van oordeel dat een STuKO voldoende ingebed kan zijn in het docententeam en ook voldoende afstand kan hebben tot de reguliere studenten om intensief bij het onderwijs en de toetsing van een vak betrokken te worden. Uiteindelijk is het echter de examinerator die verantwoordelijk is en blijft voor de toetsing van het betreffende vak. Meedenken over formatieve en summatieve toetsing is dus prima, maar de examinerator is eindverantwoordelijk.

Daarnaast is de examencommissie van mening dat een STuKO alleen toegang mag hebben tot de toetssystemen (zoals Testvision, Canvas) voor zover het gaat om *formatieve* toetsvragen en -opdrachten, maar geen toegang mag hebben tot het domein met *summatieve* vragen/opdrachten.

Dit is niet omdat de examencommissie twijfelt aan de integriteit van een STuKO, maar juist om deze in bescherming te nemen. Hiermee is ook gegarandeerd dat de examinerator de verantwoordelijkheid heeft voor de summatieve toetsing. Daarbij speelt de context waarin deze STuKO's opereren een rol (i.c. 'slimmer academisch jaar' / werkdrukverlichting voor docenten), maar ook vanuit het oogpunt van privacy (AVG) en reputatie (als toetsvragen van te voren bekend zouden worden) wil de examencommissie niet dat STuKO's voorafgaand aan een summatief (deel)tentamen inzicht hebben in de vragen/opdrachten.

Inzet STuKO's of student-assistenten bij het **nakijken van toetsen voor een vak**

De examencommissie is in beginsel tegen het inzetten van STuKO's of student-assistenten bij het nakijken van (summatieve) tentamens, werkstukken en/of papers.

Mocht een examinerator desondanks toch besluiten om één of meer STuKO's of student-assistenten in te schakelen bij het nakijken van tentamens, werkstukken en/of papers, dan moet aan de volgende voorwaarden zijn voldaan:

- 1) Deze persoon zit in een hoger studiejaar dan het studiejaar waartoe het vak behoort;
- 2) Deze persoon is van een masteropleiding afkomstig als het een vak uit een masteropleiding betreft;
- 3) Deze persoon krijgt van de examinerator van het vak duidelijke instructies voor het nakijken van de tentamens, werkstukken en/of papers, bijvoorbeeld in de vorm van een gedetailleerd normantwoord;
- 4) Deze persoon kijkt een gedeelte van de tentamens, werkstukken en/of papers tezamen met de examinerator na;
- 5) De examinerator verricht een steekproefsgewijze controle op een gedeelte van het door de student-assistent of STuKo nagekeken werk.

Bijlage 7: Online inzage bij MC-tentamens

De OER (deel A, artikel 3.9, lid 1 en 2) bepaalt over de terinzagelegging van schriftelijke tentamens het volgende: “Binnen twintig werkdagen na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen, en uiterlijk 10 werkdagen voordat de herkansing van het tentamen plaatsvindt, heeft de student recht op inzage in het beoordeelde tentamen. De student kan binnen deze termijn kennis nemen van de in het schriftelijk tentamen gestelde vragen en opdrachten, en van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.”

Docenten die bij schriftelijke tentamens gebruik maken van meerkeuzevragen, oftewel multiple choice (MC)-vragen, zoeken naar manieren om inzage te geven (en het tentamen na te bespreken) zonder dat het risico bestaat dat de MC-vragen via screenshots of iets dergelijks worden verspreid. Verspreiding van de vragen zorgt ervoor dat er iedere keer nieuwe MC-vragen moeten worden gemaakt. Dat is meer werk voor de docent en gaat bovendien ten koste van de kwaliteit van de vragen doordat deze steeds gedetailleerder worden.

Voor het geval er weer een situatie zou ontstaan dat we afhankelijk worden van online tentameninzages (zoals in de coronaperiode het geval was) dan gelden daarbij de volgende regels:

- In het geval van online inzage in MC-vragen is de inzage in het beoordeelde werk en de gestelde vragen beperkt, en stelt de docent een alternatieve manier voor om studenten zo goed mogelijk zonder het delen van de vragen feedback te geven over hun score op het tentamen.
- Docenten zoeken naar alternatieven om studenten zo goed mogelijk feedback te geven, bijvoorbeeld door per thema binnen de MC-vragen inzicht te geven in scores of - waar nodig of wanneer een student daarom vraagt - op individuele basis voorbeelden te geven van vragen die fout zijn beantwoord.
- Wanneer een docent aan grotere aantallen studenten meer gedetailleerde feedback zou willen geven, zou dat op inschrijving kunnen via Zoom.
- Bovengenoemde beperkingen gelden niet voor open vragen. Bij dergelijke vragen behouden studenten het recht van inzage zoals dat geregeld is in artikel 12 van de onderhavige Regels en Richtlijnen van de Examencommissie.